

http://scipro.ru

9. Коргун Л. Н. Основы коррекционной педагогики / Л. Н. Коргун. Учебное пособие для студентов психолого-педагогического профиля. – Одесса, ЮГПУ, 2008 г. – 134 с.

10. Максимова Н. Ю. Основы дитячої патопсихології: Навч. посібник для студ. / Н. Ю. Максимова, К. Л. Мілютіна, В. М. Піскун; Міжнародний Фонд «Відродження»; Програма «Трансформація гуманітарної освіти в Україні». – К.: Перун, 1996. – 463 с.

REFERENCES

1. Abramova, G. S. (1999). *Vozrastnaya psihologiya*. [Age psychology]. Moscow.

2. Alyohina, C. V. (2008). *Gotovnost' pedagogov kak osnovnoj faktor uspešnosti inklyuzivnogo processa v obrazovanii*. [Readiness of teachers as the main factor in the success of an inclusive process in education]. Moscow.

3. Bubon, V. (2008). *Vchiti ne prosto divitisya, a j bachiti*. [Teach not just to watch, but also to see ...]. Kyiv.

4. Vlasova, M. M. (2016). *Korrekcionnaya rabota s det'mi s OVZ*. [Correctional work with children with disabilities]. Orehoovo-Zyevo.

5. *Derzhavnij standart special'noj osviti (2004)*. [State standard of special education]. Kyiv.

6. Dubenok, O. (2009). *Problemne navchannya v special'nij shkoli*. [Problem training in a special school]. Kyiv.

7. Zbroeva, N. B. (2012). *Gotovnist' pedagoga do inklyuzivnoi osviti*. [Readiness of the teacher to inclusive education.]. Nizin.

8. Igoshina, N. V. (2016). *Myslitel'naya deyatel'nost' mladšhego škol'nika v processe formirovaniya gotovnosti k samorazvitiyu (na primere*

pedagogiki M. Montessori). [Thinking activity of a junior schoolboy in the process of formation of readiness for self-development]. Nizhnij Novgorod.

9. Korgun, L. N. (2008). *Osnovy korrekcionnoj pedagogiki*. [Fundamentals of Correctional Pedagogy]. Odessa.

10. Maksimova, N. YU. (1996). *Osnovi dityachoi patopsihologii*. [Fundamentals of Pediatric Pathopsychology]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

НИКІТИНА Олена Олександрівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спеціальної освіти та здоров'я людини Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: навчальна діяльність молодших школярів, модернізація початкової освіти, математична компетентність молодших школярів, навчання математики дітей із затримкою психічного розвитку.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

NIKITINA Olena Oleksandrivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Teacher of the Department of Special Education and Human Health of the Centralukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Circle of scientific interests: educational activity of junior pupils, modernization of elementary education, mathematical competence of junior schoolchildren, learning mathematics for children with mental retardation.

Стаття надійшла до редакції 22. 01. 2019 р.
Рецензент – д.п.н. професор Радул В. В.

УДК 81'25:811.111

АНТОНІВСЬКА Марина Олександрівна – викладач Київського національного університету культури і мистецтв, ORCID ID 0000-0002-4451-3735 e-mail: antonivska_maryna@ukr.net

РОЛЬ ТА ВПЛИВ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА КУЛЬТУРНОГО КОНТЕНТУ НА ПРОЦЕС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЗВО

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Нинішня тенденція до глобалізації та нестримний розвиток інформаційних технологій підсилюють роль англійської мови, яка стала універсальною мовою як сфери освіти, так і світової політики, економіки, культури, міжнародного співробітництва та комунікації. Сьогодні, ми стаємо свідками зростання усвідомлення важливості вивчення іноземних мов для успішної взаємодії з процесами та течіями глобалізації. У сучасній складній

інформаційній ері, в якій ми живемо, процес вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах має пропонувати студентам більше, ніж просто загальне володіння іноземною мовою.

Матеріали відіграють фундаментальну роль у мовній аудиторії, оскільки саме вони є засобом, що використовуються викладачем в процесі навчання. Тема використання та запровадження культурного контенту та автентичних матеріалів є надзвичайно обговорюваною останнім часом. Багато

переконливих думок як науковців-теоретиків, так і мовознавців-практиків було висловлено стосовно питання застосування автентичних матеріалів в процесі вивчення іноземної мови.

Автентичні матеріали, тобто матеріали, які не були розроблені для навчальних цілей, є потенційними інструментами навчання, завдяки автентичності мови та її тісному зв'язку з комунікативним підходом викладання мови.

Але, на нашу думку, питання своєчасної імплементації та апробації автентичних матеріалів та культурного контенту в процесі вивчення іноземної мови студентами ЗВО не було висвітлено та достатньо розглянуто як українськими, так і іноземними дослідниками. У науковій літературі досить широко висвітлені проблеми вивчення іноземної мови та її тісний зв'язок з культурою та цінностями відповідного народу, але при цьому недостатньо висвітлено залишається проблема формування іншомовної компетентності засобами автентичності.

Таким чином, дане дослідження має на меті оцінити роль та ефективність використання автентичних матеріалів та культурного контенту як елементів підвищення рівня розвитку комунікативної компетентності студентів.

Також, в дослідженні наголошується на тому, що етапи впровадження та використання автентичних матеріалів на заняттях мають бути розроблені інтегрованим чином. Адже неопосередковане використання автентичних матеріалів призводить до серйозних обмежень у процесі розуміння та цілеспрямованого використання іноземної мови.

Щодо визначення концепту автентичності та автентичних матеріалів, то в науковій літературі постає велика кількість взаємопов'язаних дефініцій, тому вважаємо доцільним навести деякі з них:

Автентичні матеріали – це матеріали, взяті з оригінальних джерел, які характеризуються природністю лексичного наповнення та граматичних форм, ситуативною адекватністю використовуваних мовних засобів, що ілюструють випадки автентичного слововживання, і які, хоча і не призначені спеціально для навчальних цілей, але можуть бути використані при навчанні іноземної мови [2, с. 39].

Автентичний текст – це ланка реальної мови, створена справжнім спікером або письменником для справжньої аудиторії і призначена для передачі оригінального повідомлення» [9, с. 13]. Дане визначення, безумовно, доповнює концепцію, що автентичність мови та автентичні матеріали повинні розглядатися в контексті вивчення

іноземної мови як будь-який висловлюваний чи письмовий акт, який не містить жодних слідів або ознак інтервенції мовного навчання, і виникає задля потреб у спілкуванні.

Автентичний текст – це засіб, створений для забезпечення виконання певної соціальної мети в мовній спільноті, в якій він був створений [8, с. 128].

Загальне поняття автентичності не полягає саме в тексті чи певних матеріалах, а зосереджене на тому, як їх використовують та інтерпретують мовці та читачі. Беручи до уваги також, що зв'язок між певною мовою та її соціальною спільнотою може бути дуже мінливим, ми вважаємо, що набуття культурної та комунікативної компетентності засобами автентичності означає розуміння соціальних конвенцій іноземної мовної спільноти. В процесі роботи з автентичними матеріалами та культурним контентом студенти можуть певним чином імітувати поведінкові закономірності певної мовної та культурної спільноти, оскільки мета впровадження даних матеріалів і полягає в тому, щоб студенти та учні зуміли використати набуті знання в цільовому мовному середовищі.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Використання автентичних матеріалів у вивченні іноземної мови має давню історію. Наприклад, Генрі Світ, який навчав і писав наприкінці XIX століття і вважається одним з перших лінгвістів, регулярно використовував автентичні тексти в своїх книгах і добре знав про їхні потенційні переваги над надуманими матеріалами:

«Велика перевага природних, ідіоматичних текстів над штучними «методами» полягає в тому, що вони реально висвітлюють кожен особливості та характерну рису мови... З іншого боку, штучні системи, як правило, викликають постійне повторення деяких граматичних конструкцій, певних елементів словника, певних комбінацій слів з майже повним виключенням інших, які однаково, або, можливо, навіть більше, необхідні для використання в мові» [15, с. 177].

Проте протягом XX століття переважаючі лінгвістичні теорії того часу породили безліч методів, таких як «Новий метод» і «Аудіолінгвальний метод». Дані методи передбачали використання ретельно підібраних та структурованих матеріалів і призначалися для спільної роботи викладача та учнів, але все призвело до того, як зазначає науковець Ентоні Ховат, що постав «культ матеріалів», де «авторитетність та цінність підходу зосереджується в самих матеріалах, а не в заняттях, які проводив викладач» [5].

В 1960-х роках були проведені масштабні випробування, які порівнювали переваги та недоліки використання різних методів вивчення іноземної мови, але як не дивно, вони виявилися безрезультатними, оскільки методи дослідження дуже занижували роль викладачів та учнів у процесі навчання, а дослідники були розчаровані пошуком «досконалого методу» викладання та вивчення іноземної мови.

Питання ролі та значення автентичності знову постало в 1970-х роках, коли дискусія між мовознавцями Чомським і Хаймесом призвела до усвідомлення того, що комунікативна компетентність – це набагато більше, ніж просто знання мовних структур, і контекстуальна комунікація стала пріоритетом в процесі вивчення іноземної мови. Все це призвело до появи підходу, який навіть в наш час має значне значення та вплив – **комунікативне викладання мови** [3; 7]. Саме цей метод проклав шлях до ре-інтродукції автентичних текстів, які цінуються за ідеї, які вони передають, а не лінгвістичні форми, які вони ілюструють. Проте, незважаючи на заклики до більшої автентичності у вивченні мови, що тривають щонайменше 40 років, рухи в цьому напрямку залишались повільними.

Дебати про роль автентичності, а також про те, що це означає бути автентичними, ставали все більш складними і складними протягом багатьох років, і тепер охоплюють дослідження з широкого кола питань, включаючи аналіз дискурсів і розмов, прагматику, крос-культурні дослідження, соціолінгвістику, етнологію, когнітивну та соціальну психологію, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), мотиваційні дослідження та розробку матеріалів.

Враховуючи розуміння та характеристики автентичних матеріалів, різні вчені цінували та критикували їх використання в процесі вивчення іноземної мови. З одного боку, Хедж [6] стверджує, що автентичні матеріали є необхідними засобами для тих, хто вивчає мову, адже вони допомагають впоратися з мовою реального світу. Крім того, Пікок зауважує, що автентичні матеріали «можуть ефективніше збільшити рівень концентрації та залучення до цільової мовної діяльності, ніж штучні матеріали» [12, с. 144]. Більш того, Хаймес [7] стверджує, що учні можуть отримати значну користь від автентичних матеріалів, оскільки дані матеріали допомагають поліпшити мовне продукування та освоєння, підвищують впевненість у використанні мови в реальних життєвих ситуаціях.

Тому, проаналізувавши думки та ідеї науковців з даного питання, приходимо до

висновку, що, коли постає проблема зі складністю чи неоднозначністю деяких автентичних мовних особливостей, головним завданням викладача є забезпечення та надання педагогічної підтримки, звертаючи увагу учнів на можливість знаходження еквівалентних виразів, для того, щоб подолати дані труднощі.

Викладач як проміжна ланка на етапі освоєння мовних реалій має допомогти учням набутти ефективну рецептивну компетентність цільової мови. Іншими словами, використання автентичних матеріалів, що охоплюють як письмове, так і усне «слово», допомагає подолати розрив та розбіжності між «знаннями набутими в мовному класі» та здатністю учня приймати участь в реальних подіях світу.

Разом з визнанням необхідності розвивати ефективні навички та стратегії для взаємодії з реальним світом, зростає усвідомлення важливості певних факторів у процесі навчання, а використання автентичних матеріалів тепер вважається одним із найпоширеніших способів збільшення мотивації студентів як до навчання так і до процесу освоєння іноземних мов. Автентичні матеріали та культурний контент надають учневі відчуття, що він або вона вивчає «реальну» мову; що вони перебувають у контакті з живою сутністю, цільовою мовою. Автентичні матеріали допомагають учням покращити не тільки їх комунікативні навички, але й культурні компетенції.

Метою статті є з'ясування ролі та впливу автентичних матеріалів та культурного контенту на процес вивчення іноземної мови і доведення ефективності даних засобів у процесі взаємодії з людьми різних культур.

Виклад основного матеріалу. Цілком очевидно, що розвиток інформаційних технологій, починаючи з другої половини ХХ століття, полегшив доступ до знань, створених в інших країнах, що в значній мірі сприяло глобалізації знань, комунікації, соціальних норм, цінностей і звичок виробництва / споживання. В результаті цього ми опиняємося в інформаційній ері, де знання – це сила. Найважливішим засобом у виробництві знань, досягненні отриманих знань і використанні знань є, звичайно, мова. Цей міцний зв'язок між знанням і мовою вимагає вивчення англійської мови як іноземної в тих суспільствах, які розмовляють іншими мовами, оскільки англійська мова стала універсальною мовою знань і спілкування.

Таким чином, у контексті вивчення іноземної мови існує нагальна потреба в реалізації та використанні матеріалів, які дозволять студентам осмислено та

цілеспрямовано використовувати мову.

В зв'язку з цим зазначаємо, що в даному випадку головним завданням автентичних матеріалів є «комунікативне», яке передбачає вивчення, продукування та взаємодію елементів цільової мови та увага якого зосереджена на сенсі, а не на формі.

Неодмінно хотілося б зазначити, що автентичні матеріали повинні використовуватися та впроваджуватися відповідно до здібностей студентів. Адже правильний підбір та апробація матеріалів є запорукою успіху в процесі навчання та опанування іноземної мови. Розуміння того, що ви можете читати, переглядати щось призначене для носіїв мови, мотивує, а розробка стратегії для роботи з «реальними» текстами дає змогу використовувати набуті знання та навички більш впевнено і широко за межами класу.

Також хотілося б звернути увагу на дуальність питання впровадження автентичних матеріалів. Автентичні матеріали можуть бути корисними на будь-якому рівні. Проте, початківцям потрібні більш прості типи текстів та інших матеріалів у порівнянні з студентами, які володіють мовою на достатньо високому рівні. Саме тому під час роботи з автентичними матеріалами викладач неодмінно має акцентувати увагу на рівні володіння іноземною мовою та підбирати необхідний матеріал з огляду на розвиток мовних навичок, складності обраного матеріалу, тематики та певних інтересів аудиторії. Адже на початкових рівнях, навіть матеріали з досить простими завданнями, якщо вони не були дуже ретельно підібрані та структуровані за лексичними, синтаксичним ознаками та змістом, можуть не тільки перешкоджати у процесі реагування на певні мовні аспекти, але також можуть призвести до відчуття розчарування, розгубленості і, що більш важливо, демотивувати. І саме даний аспект може похитнути усталені переваги використання автентичних матеріалів.

З огляду на думки висвітлені вище, хотілося б зазначити, що головним завданням викладача у процесі навчання іноземної мови є правильне визначення цільового завдання, підбір та адаптація автентичних матеріалів відповідно до навичок та рівня володіння іноземною мовою студентами, а потім своєчасне впровадження, апробація та освоєння даного завдання в «реальному світі».

Що ж стосується іншого не менш важливого аспекту нашого дослідження – культурного контенту, то перш за все, визначаємо поняття культури.

«Культура» – звичаї, цінності, закони, технології, артефакти і мистецтво певного часу

або людей [8, с. 7].

Виходячи з практичних та теоретичних результатів дослідження зазначаємо, що культурний контент є ключем до ефективного викладання та вивчення мови за умови, що проблеми, пов'язані з впровадженням культури в мовну аудиторію, ефективно вирішуються, а стратегії навчання та навчальні матеріали вибираються належним чином.

Як нам відомо, знання мови виходить за рамки знання граматичних правил, словникового запасу і вимови даних елементів. Успішне вивчення мови вимагає від користувачів мови знати її культуру, що лежить в основі, отримання, розуміння та усвідомлення сенсу. Можемо припустити, що культурні елементи впливають на зміни індивідуального сприйняття і є життєво важливими для розширення точки зору особистості у світі.

Вивчення та освоєння живої іноземної культури, а також встановлення взаємозв'язку з власною культурою допомагає в процесі розуміння комунікативних і культурних текстів, в яких використовуються певні мовні коди» [14, с. 432].

Крім того, з впевненістю можемо стверджувати, що культурний контент забезпечує доступність живої мови, якої так не вистачає в процесі вивчення іноземної мови.

Таким чином, культура – це не те, що складається з фактів, які неодмінно потрібно вивчати, це цінний елемент, який змушує відчувати потребу у використанні та продукуванні іноземної мови.

Сьогодні у викладачів англійської мови існує неймовірна кількість варіантів підручників, посібників, але незрозумілим залишається той факт, чому багато хто з них покладається на підручники та навчальні посібники, які зосереджують увагу студентів на граматичних структурах, а також на практичну ізоляцію. Дані практики та елементи навчального процесу навряд чи приведуть студентів до виявлення справжнього інтересу у вивченні іноземної мови.

Тому саме використання автентичних матеріалів та культурного контенту вважається причиною сприяння мотивації учнів. Крім того, хотілося б наголосити, що вивчення та використання автентичних матеріалів та культурних елементів зовсім не означає прийняття цієї культури. В процесі вивчення іноземної мови необхідно обговорювати власну культуру разом з іноземною (цільовою) культурою, іншими словами, вони повинні бути інтегровані.

Відомі мовознавці Стюарт Дж. і Нокон Г. називають цю інтеграцію «Color Purple». На їх

думку, цей синтез створюється, коли людина усвідомлює власну культурну лінзу (наприклад, синю) через визнання того, що людина з іншої культури має іншу лінзу (наприклад, червону). Жодна особа не може уникнути своєї власної культурної лінзи, але кожен може вибрати чи зробити перекриття лінзи (наприклад, пурпурову), щоб краще зрозуміти перспективи інших і отримати загальне розуміння іншомовної картини [14, с. 435].

Що ж стосується джерел та засобів культурного контенту та автентичних матеріалів, то сьогодні, завдяки технологічним розробкам, ми маємо доступ до багатьох джерел легко і швидко. Майже всі друковані матеріали знаходяться в Інтернеті в електронних формах, і ми можемо будь-коли знайти необхідну нам інформацію. Але незважаючи на всі переваги інформаційного середовища, вважаємо за доцільне висвітлити перелік інформаційних джерел, які видаються найефективнішими в процесі аудиторного вивчення іноземної мови:

- газети та журнали: це хороше джерело інформації про культуру, повсякденне життя, політику, економіку і т.д.;

- відеоматеріали: прекрасне візуальне джерело культурної інформації;

- уривки переговорів/ дискусій /промов визначних особистостей;

- рольові ігри / драматизація: вони можуть бути використані для ініціювання дискусії та самоаналізу.

- культурні вікторини/тести.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Автентичні матеріали, тобто матеріали, які не були розроблені для навчальних цілей, є потенційними інструментами навчання, завдяки автентичності мови та її тісному зв'язку з комунікативним підходом викладання мови.

Враховуючи лінгвістичну та культурну природу автентичних матеріалів, можна зробити висновок, що належне та ефективне впровадження автентичних матеріалів та культурного контенту в контексті вивчення іноземної мови значною мірою впливає на результати опанування іноземної мови студентами ЗВО. Подібним чином, автентичні матеріали призводять до процесу безперервної рефлексії, який надзвичайно результативно діє на мовну практику. Тому використання автентичних матеріалів у мовній аудиторії повинно рішуче заохочуватися, оскільки вони позитивно впливають на мовні та афективні вміння студентів.

Тому підсумовуючи вище згадану інформацію зазначаємо, що важливість використання автентичних матеріалів полягає

в тому, що вони:

- позитивно впливають на мотивацію учнів;

- надають реальну культурну інформацію та висвітлюють реальну мовну картину;

- забезпечують зв'язок та інтеракцію з реальною мовою;

- підтримують та продукують більш творчий підхід до навчання;

- сприяють вивченню нових лексичних одиниць та конструкцій.

Незважаючи на переконливу кількість переваг використання автентичних матеріалів та культурного контексту вважаємо за доцільне висвітлити також певні негативні аспекти пов'язані з автентичними матеріалами:

- для опрацювання та розуміння певних матеріалів, часто потрібні хороші знання культурного фону;

- насиченість змішаними лексико-граматичними структурами, що викликають проблеми з декодуванням матеріалів, тобто їх інтерпретацією;

- помилка у виборі автентичного матеріалу, адже даний аспект може спричинити протилежний ефект – демотивувати студента до вивчення іноземної мови.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Acar A. Standards and competence in English as an International Language pedagogy: Asian EFL Journal / Ahmet Acar. – British Virgin Islands: Asian EFL Journal Press, 2007. – 329 p.
2. Bacon S. & M. Finnemann. A study of the attitudes, motives, and strategies of university foreign language students and their disposition to authentic oral and written input: The Modern Language Journal / Susan Bacon & Michael Finnemann. – New York: The Modern Language Journal Press, 2011. – 473 p.
3. Chomsky N. Aspects of the theory of syntax / Noam Chomsky. – Boston, MA: MIT Press, 1965. – 247 p.
4. Hall J. K. Aprosais of interaction: The development of interactional competence in another language. In E. Hinkel (ed.), Culture in second language teaching and learning / Jeffrey Hall. – Cambridge: Cambridge University Press, 1999. – 151 p.
5. Howatt A. A history of English language teaching / Anthony Howatt. – Oxford: Oxford University Press, 1984. – 417 p.
6. Hughes R. & M. McCarthy. From sentence to discourse: Discourse grammar and English language teaching / R. Hughes & M. McCarthy. – TESOL Quarterly, 1998. – 287 p.
7. Hymes D. On communicative competence. In J. B. Pride & J. Holmes (eds.), Sociolinguistics: Selected readings / D. Hymes. – Harmondsworth: Penguin Books, 1972. – 293 p.
8. McKay S. L. Teaching English as an international language: Implications for cultural materials in the classroom / S.L. McKay. – TESOL Journal, 2000. – 286 p.

9. Morrow K. Authentic texts and ESP. In S. Holden (ed.), *English for Specific Purposes / K. Morrow*. – London: Modern English Publications, 1977. – 117 p.

10. Morrow K. Principles of communicative methodology. In K. Johnson & K. Morrow (eds.), *Communication in the classroom / K. Morrow*. – Harlow: Longman, 1981. – 436 p.

11. Nunan D. Issues in second language acquisition research: Examining substance and procedure. In W. Ritchie & T. K. Bhatia (eds.), *Handbook of second language acquisition / D. Nunan*. – San Diego, CA: Academic Press, 1996. – 374 p.

12. Peacock M. The effect of authentic materials on the motivation of EFL learners / M. Peacock. – *ELT Journal*, 1997. – 156 p.

13. Richards J.C. & T.S.Rodgers. Approaches and methods in language teaching / J. C. Richards & T.S.Rodgers. – Cambridge: Cambridge University Press, 1986. – 345 p.

14. Stuart G. & Nocon H. Second culture acquisition: Ethnography in the foreign language Classroom / G. Stuart & H. Nocon. – New York. The Modern Language Journal Press, 1996. – 449 p.

15. Sweet H. *The practical study of language / H. Sweet*. – London: Oxford University Press, 1899. – 523 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

АНТОНІВСЬКА Марина Олександрівна – викладач кафедри іноземної філології Київського національного університету культури і мистецтв.

Наукові інтереси: методика викладання англійської мови у ЗВО, новітні парадигми в процесі викладання англійської мови у вищій школі, інтеркультурна комунікація, перекладознавчий аспект.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ANTONIVSKA Maryna Oleksandrivna – Teacher of Foreign Philology Department, Kyiv National University of Culture and Arts.

Circle of scientific interests: English teaching methodology in higher educational establishments, the latest paradigms in English teaching, intercultural communication, translation aspect.

Стаття надійшла до редакції 22. 01. 2019 р.

Рецензент – д.п.н. професор Шандрук С. І.

УДК 373.31:811.11

ЗАХАРОВА Ірина Олександрівна – аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
e-mail: irusichka.zakharova@gmail.com

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ВЧИТЕЛІВ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЛЬЩІ**

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В умовах реформування сучасної вітчизняної освіти професійна компетенція учителя іноземної мови, зокрема англійської, набуває основоположного значення, що обумовлено глобалізацією освітнього процесу, інтеграцією особистості у світовий соціокультурний простір, а також функціональними особливостями предмета «іноземна мова». Його вивчення допомагає особі реалізувати важливі соціальні функції: комунікативну, інформаційну, освітню, культурологічну, гуманітарну.

Слід зауважити, що поняття професійної компетенції є актуальним не лише для вітчизняної вищої освіти, а й для країн Європейського Союзу. Як зауважує Агнешка Шпліт, сьогодні у європейському суспільстві часто недооцінюється роль освіти і професійної підготовки вчителя іноземної мови. Вважається, що необхідно лише вільно володіти певною мовою, щоб навчати інших. Про це свідчить, наприклад, непоодинокі випадки, коли посади учителів у мовних школах обіймають носії мови, які не мають

педагогічної освіти. Складається враження, що лише досконале знання мови уже дає можливість входити до класу і викладати [1, с. 237].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання професійної підготовки вчителів стало предметом дослідження таких науковців, як В. Адольф, О. Бігич, Т. Браже, А. Вербицький, Н. Гальскова, Н. Гез, Ю. Гудима, С. Захарова, І. Зязюн, М. Кабардов, І. Котов, В. Кричевський, Н. Кузьміна, Л. Куліш, А. Маркова, О. Міщенко, Н. Москальова, В. Радул, Г. Саранцев, В. Сластьонін, С. Спирін та інших.

Відповідно до тлумачного словника української мови, компетенція означає «добра обізнаність з чим-небудь» [2, с. 250]. За С. І. Ожеговим, компетентність – коло питань, на яких особа добре знається [3, с. 256].

Разом з тим, професійна компетентність, будучи провідною категорією педагогічної теорії і практики, не має однозначного тлумачення. Так, О. Ніколаєв розглядає її як ступінь кваліфікації педагога, яка дозволяє успішно вирішувати поставлені перед ним